Crynodeb o'r Asesiad Effaith Rheoleiddiol ar gyfer Rheoliadau i Gymru a fydd yn helpu i weithredu Deddf Galluedd Meddyliol (Diwygio) 2019

Mae hon yn ddogfen Hawdd ei Darllen gan Lywodraeth Cymru

Deddf Galluedd Meddyliol (Diwygio) 2019

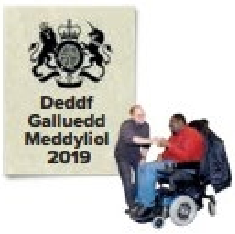

Mae Llywodraeth y DU yn creu deddf newydd: Deddf Galluedd Meddyliol (Diwygio) 2019.

Mae'n ymwneud ag amddiffyn pobl sydd heb **alluedd** i wneud penderfyniadau.

DoLS

Bydd y cynllun Diogeliadau Amddifadu o Ryddid (DoLS) yn dod i ben.

LPS

Bydd y cynllun **LPS** newydd yn dechrau.

LPS yw **Diogeliadau Amddiffyn Rhyddid.**

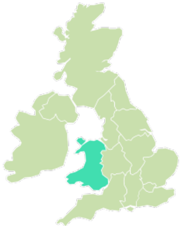

Bydd gan Gymru gyfreithiau newydd (**Rheoliadau**) am sut bydd yr **LPS** yn gweithio.

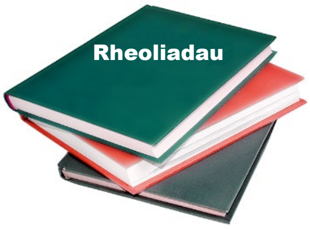

Mae 4 **Rheoliad** newydd.

Mae Llywodraeth Cymru yn gofyn i bobl beth yw eu barn am y **Rheoliadau** newydd hyn.

I helpu pobl deall y **Rheoliadau**, mae Llywodraeth Cymru yn ysgrifennu Asesiad o'r Effaith Rheoleiddiol.

Dyma fersiwn hawdd ei darllen o'r Asesiad o'r Effaith Rheoleiddiol.

Diogeliadau Amddiffyn Rhyddid

Ar ddiwedd y ddogfen hon mae rhestr o’r geiriau mewn **glas** sydd ag ystyr arbennig.

Mae'r Asesiad o'r Effaith Rheoleiddiol hwn yn dweud

- Sut y bydd pethau'n well.

- Faint o arian fydd yn ei gostio.

- Sut y bydd yn effeithio ar bobl.

Dywedwch wrthyn ni os ydych yn cytuno neu'n anghytuno.

Cymharu DoLS â'r LPS newydd

1. Arian

Rydyn ni wedi seilio ein ffigurau ar yr hyn y mae Llywodraeth y DU yn ei ddweud.

Mae hyn wedi ein helpu i ganfod yr hyn y meddwl y bydd yn costio i Gymru.

Paratoi ar gyfer yr **LPS**

£5 miliwn

Rydyn ni'n meddwl y bydd yn costio £5 miliwn i baratoi ar gyfer yr **LPS**.

£4 miliwn

- Bydd hyn yn cynnwys £4 miliwn i hyfforddi staff i fod yn barod, a

£0.5 miliwn

- £0.5 miliwn i baratoi'r systemau a fydd yn gwirio a yw'r **LPS** yn gweithio'n dda.

Rhedeg yr **LPS**

£17 miliwn

Rydyn ni'n meddwl y bydd yr **LPS** yn costio £17 miliwn y flwyddyn i'w redeg.

£7.5 miliwn

- Mae hyn yn cynnwys £7.5 miliwn ar **eiriolaeth**,

£3 miliwn

- £3 miliwn ar asesiadau,

£1 filiwn

- £1 filiwn i wneud yn siŵr bod **Gweithwyr Proffesiynol Galluedd Meddyliol Cymeradwy** yn barod,

£1 filiwn

- £1 filiwn ar gostau cyfreithiol, ac

£1 filiwn

- £1 filiwn i wirio bod yr **LPS** yn gweithio'n dda.

Parhau **DoLS**

£28 miliwn

- Rydyn ni'n meddwl y byddai **DoLS** yn costio £28 miliwn y flwyddyn pe baen nhw'n parhau.

LPS

Rydyn ni'n meddwl y bydd **LPS** yn costio llai.

LPS

2. Sut bydd yr LPS yn well na DoLS?

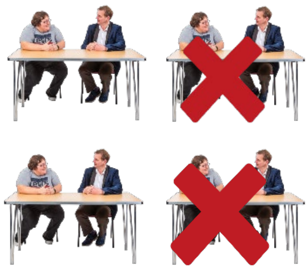

Bydd llai o asesiadau ar gyfer pob person sydd heb **alluedd**.

Gall mwy o weithwyr proffesiynol gynnal asesiadau.

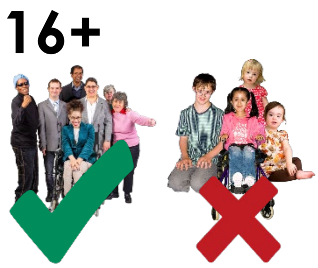

Mae'r **LPS** yn cynnwys pawb sy'n 16 oed a throsodd sydd heb **alluedd**.

Mae'r **LPS** yn amddiffyn pobl sydd heb **alluedd** sy'n byw gartref.

Gall pawb sydd heb **alluedd** gael **Person Priodol** i'w cefnogi.

Gall pobl heb **alluedd** a'u **Person Priodol** ofyn am help gan yr **Eiriolwr Galluedd Meddyliol Annibynnol**.

Bydd person newydd, y **Gweithiwr Proffesiynol Galluedd Meddyliol Cymeradwy**, yn rhoi cymorth ychwanegol gyda'r broses LPS.

3. Effaith ar hawliau plant

0-15

Ni fydd plant 15 oed ac iau sydd heb **alluedd** yn gweld unrhyw newid.

16-17

Bydd plant 16-17 oed sydd heb **alluedd** yn cael eu cynnwys yn yr **LPS**.

16-17

Ni fydd ceisiadau ar eu cyfer yn mynd i'r Llys Gwarchod.

16-17

Bydd gan blant 16-17 oed sydd heb **alluedd** fwy o lais.

4. Effaith ar bobl â nodweddion gwarchodedig

Bydd yr **LPS** yn helpu pobl â nodweddion gwarchodedig, gan gynnwys:

- Pobl hŷn sydd heb **alluedd**.

- Pobl ag anableddau sydd heb **alluedd**.

- Pobl o leiafrifoedd ethnig sydd heb **alluedd**.

Bydd ganddyn nhw:

- Mwy o hawliau **eiriolaeth**.

- Gwell amddiffyniad o ran hawliau dynol.

- Mwy o lais yn y broses.

5. Effaith ar bobl sy'n siarad Cymraeg

Bydd asesiadau a chymorth **eiriolaeth** ar gael yn Gymraeg.

Beth i'w wneud nesaf

Ffurflen Ymateb

Gweithredu'r Diogeliadau Amddiffyn Rhyddid: Rheoliadau newydd i Gymru

Dywedwch wrthon ni beth rydych chi'n ei feddwl erbyn xxxxxx

Mae gennym Ffurflen Ymateb

Ymgynghoriad Hawdd ei Ddarllen

yma:

https://llyw.cymru/gwarchod-diogelu-rhyddid

Llenwch hi a'i hanfon i:

MentalHealthandVulnerableGroups@gov.wales

Tîm Iechyd Meddwl a Grwpiau Agored i Niwed
Llywodraeth Cymru
4ydd Llawr Parc Cathays
Caerdydd
CF10 3NQ

Gwnaed gyda Photo Symbols®

Geiriau neu ymadroddion sydd ag ystyr arbennig

Diogeliadau Amddiffyn Rhyddid (LPS)	Mae'r Diogeliadau Amddiffyn Rhyddid yn rhoi rheolau a fydd yn diogelu hawliau Erthygl 5 unigolyn (16 oed neu hŷn) os oes angen iddo gael ei amddifadu o'i ryddid.
Eiriolaeth	Mae eiriolaeth yn golygu rhoi cymorth i unigolyn fel bod ei lais yn cael ei glywed
Eiriolwr Galluedd Meddyliol Annibynnol (IMCA)	Unigolyn sy'n helpu'r unigolyn neu'r Person Priodol. Mae'n ei gefnogi i gymryd rhan, yn gallu siarad drosto a'i helpu i herio penderfyniadau.
Galluedd	Galluedd neu Alluedd Meddyliol yw'r gallu i wneud rhai penderfyniadau drosoch eich hun.

Gweithiwr Proffesiynol Galluedd Meddyliol Cymeradwy (AMCP)	Unigolyn a ddewisir gan y Corff Cyfrifol i roi cymorth ychwanegol gyda'r broses LPS. Bydd yn penderfynu a yw'r rheolau wedi cael eu dilyn pan fydd rhywun yn colli rhai o'i hawliau a'i ryddid. O dan y Diogeliadau Amddiffyn Rhyddid rhaid gwneud gwiriadau cyn awdurdodi cynlluniau sy'n amddifadu unigolyn o'i ryddid. Weithiau (er enghraifft - os yw'r unigolyn yn byw mewn ysbyty annibynnol neu nad yw'n cytuno â'r cynlluniau gofal sy'n cael eu rhoi ar waith) bydd y gwiriad hwn yn cael ei wneud gan Weithiwr Proffesiynol Galluedd Meddyliol Cymeradwy.
Person Priodol	Dyma'r unigolyn sy'n cael ei ddewis i helpu a siarad ar ran rhywun sydd heb alluedd. Gall y Person Priodol fod yn ofalwr di-dâl, perthynas, ffrind, unigolyn â phŵer atwrnai neu ddirprwy llys.
Rheoliadau	Deddf.